

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ κ. Μανώλη Αλιφιεράκη

στην εκδήλωση

«Η διατήρηση της θετικής ψυχολογίας σε περίοδο κρίσης»

Δευτέρα 12 Μαρτίου 2012

Κυρίες και Κύριοι,

Αγαπητοί φίλες και φίλοι,

Με ιδιαίτερη χαρά σας καλωσορίζω στην αποψινή εκδήλωση που είναι αφιερωμένη στη σχέση της ψυχολογίας με την οικονομική κρίση. Όπως ακούγεται σε όλους μας, η λειτουργία της αγοράς είναι θέμα ψυχολογίας και αυτήν την κρίσιμη περίοδο το Επιμελητήριο Ηρακλείου θέλει να συμβάλει με όλους τους πρόσφορους τρόπους ώστε να βρεθεί μια διέξοδος στους φόβους και στις αγωνίες των επιχειρηματιών. Είναι μάλλον προφανές και έχει ήδη αποδειχτεί σε επιστημονικές έρευνες, ότι όχι μόνο η κακή οικονομική κατάσταση μιας χώρας χειροτερεύει την ψυχική διάθεση και κατάσταση των ανθρώπων, αλλά, ισχύει και το αντίστροφο, δηλαδή ότι η καλή διάθεση και η αισιοδοξία επηρεάζουν άμεσα το επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας και τελικά το επίπεδο της ανάπτυξης.

Φίλες και φίλοι,

Είναι σε όλους γνωστό, ότι τα οικονομικά και δημοσιονομικά μεγέθη της χώρας μαρτυρούν μια ζοφερή εικόνα. Η χώρα αντιμετωπίζει τη μεγαλύτερη, σε διάρκεια και ένταση ύφεση, στη μεταπολεμική της ιστορία. Τα τελευταία χρόνια το ΑΕΠ της χώρας συρρικνώνεται ασταμάτητα, και στην Ελλάδα καταγράφηκε φέτος η μεγαλύτερη αύξηση ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσα σε ένα χρόνο. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας ο δείκτης ανεργίας αυξήθηκε από 14,1% τον Νοέμβριο του 2010 σε 19,9% τον Νοέμβριο του 2011 ενώ σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν προχθές στη δημοσιότητα από την Ελληνική Στατιστική Αρχή τον Δεκέμβριο του 2011 η ανεργία στη χώρα ανήλθε στο 21%. Μιλούμε πλέον για πάνω από 1 εκατομμύριο ανέργους, ενώ οι απασχολούμενοι μειώθηκαν κατά 334.445 άτομα σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2010 (μείωση 7,9%) και κατά 1.950 άτομα σε σχέση με το Νοέμβριο του 2011 (μείωση 0,05%). **Δηλαδή, κάθε μέρα του 2011 σχεδόν 1.000 άτομα έχαναν τη δουλειά τους.**

Ο φόβος για το αύριο, οι συνέπειες της κρίσης όπως είναι και η έξαρση της ανεργίας, δημιουργούν άγχος, stress, και πανικό. Η κρίση και η έλλειψη δουλειάς, σημαίνει ποιοτική έλλειψη ελευθερίας, σημαίνει ότι πλήττεται το ζωτικό σου δικαίωμα στην παραγωγή, στη ζωή, στην κοινωνία. Δημιουργούν μια συντριπτική ψυχολογική κατάσταση. Από την άλλη πληθαίνουν οι μελέτες που επιβεβαιώνουν ότι ο παράγων της ψυχολογίας παίζει καθοριστικό ρόλο στην οικονομία και "μεταφράζεται" σε βελτιωμένα νούμερα και ποσοστά οικονομικών δεικτών. Επί παραδείγματι ερευνητές της Σχολής Διοίκησης Επιχειρήσεων του πανεπιστημίου του Μαϊάμι, μεταξύ των οποίων βρίσκεται ο κυπριακής καταγωγής επίκουρος καθηγητής οικονομικών Γιώργος Κορνιώτης, σύμφωνα με το ηλεκτρονικό περιοδικό Live Science, πέρυσι το Μάιο, συνέκριναν στοιχεία από όλες τις πολιτείες των ΗΠΑ και κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η οικονομική ύφεση είναι λιγότερο σοβαρή, η φάση ανάπτυξης πιο έντονη και η ανάκαμψη ταχύτερη εκεί όπου οι άνθρωποι είναι ψυχολογικά πιο αισιόδοξοι. Μάλιστα αυτή η σχέση -η επίπτωση της ψυχολογίας στην οικονομία- είναι πιο έντονη στις περιοχές εκείνες όπου οι άνθρωποι είναι πιο ηλικιωμένοι, λιγότερο μορφωμένοι και έχουν λιγότερες κοινωνικές διασυνδέσεις.

Μεταξύ των παραγόντων που συμβάλλουν στην καλή διάθεση των ανθρώπων, σύμφωνα με τους ερευνητές, είναι **ο καλός καιρός** (η παρατεταμένη συννεφιά ρίχνει τη διάθεση, ενώ η ηλιοφάνεια βοηθά στην απελευθέρωση σεροτονίνης στον εγκέφαλο, κάνοντας τους ανθρώπους πιο αισιόδοξους), **το γενικότερο πολιτικό κλίμα** (η αισιοδοξία αυξάνει περισσότερο αν οι πολίτες στηρίζουν γενικά τα κόμματα που κυβερνούν) και οι αθλητικές επιτυχίες (αν η ομάδα πάει καλά, ανεβαίνει η αισιοδοξία!).

Οι ερευνητές επισημαίνουν ότι η ανεβασμένη αισιοδοξία επηρεάζει την οικονομική δραστηριότητα σε μεγάλο βαθμό επειδή συμβάλλει στην αύξηση των πωλήσεων και του τζίρου στην αγορά.

Φίλες και φίλοι,

Μήπως όμως η οικονομία δεν ήταν πάντα υπόθεση ψυχολογίας?

Η προσδοκία του κέρδους και ο φόβος της ζημίας είναι οι κινητήριες δυνάμεις τού επιχειρηματικού κύκλου, της εντροπίας τού οικονομικού μας περιβάλλοντος. Δείτε τι γίνεται μήνες τώρα, σε παγκόσμιο επίπεδο, με τις ανησυχίες των αγορών και τα μέτρα που λαμβάνονται από τις πολιτικές ελίτ της παγκόσμιας διακυβέρνησης για την ψυχολογική ανόρθωση των καταπτοημένων δυνάμεων της αγοράς. Η όλη ιστορία με την πιθανότητα χρεοκοπίας της Ελλάδας, σχετιζόταν καθημερινά σχεδόν με την ψυχολογία της αγοράς. Σε οποιοδήποτε γεγονός της καθημερινότητας της χώρας, μικρό ή μεγάλο, οικονομικό ή πολιτικό, υπήρχε ένας αντίκτυπος - συνήθως μεγάλος - στην ψυχολογία των παγκόσμιων αγορών. Στον αντίποδα, στο εργατικό δυναμικό συντελείται μια εξίσου συστηματική επιχείρηση καταπτώσεως, εκφοβισμού και αποθάρρυνσης του κόσμου της

εργασίας. Η συμπίεση των ελάχιστων μισθών, και η αποδόμηση του κοινωνικού κράτους, έχει γίνει ένα καταστροφικό μειονέκτημα, μια ψυχολογική αναπηρία. Όλα αυτά οδηγούν σε μια ψυχολογική καταρράκωση, μια ακόμη αίσθηση ήττας στους εργαζόμενους, στον αντίποδα της ψυχολογικής και ηθικής αναπτέρωσης των αγορών. Στα αγγλικά ξέρετε, η λέξη για την ύφεση (depression) είναι η ίδια με τη λέξη για την κατάθλιψη (depression και πάλι) και στον κόσμο της εργασίας αυτό αρχίζει και συμβαίνει στην πραγματικότητα.

Είναι λοιπόν λογικό, η ψυχολογική διαχείριση της κρίσης, να λαμβάνει υπόψη ισότιμα αυτούς τους δυο πόλους δηλαδή την ψυχολογική ανόρθωση τόσο του επιχειρηματικού κόσμου όσο και του εργατικού δυναμικού. Κυρίως γιατί οι δεύτεροι έπρεπε να αντιμετωπίζονται ως καταναλωτές, και είναι μάλλον απίθανο ένας ανασφαλής, με κουτσουρεμένες αμοιβές και δικαιώματα μισθωτός να γίνει πρόθυμος καταναλωτής. Και απρόθυμοι, φοβισμένοι και εγκρατείς καταναλωτές σημαίνει νέο κύκλο συρρίκνωσης της παραγωγής.

Κυρίες και κύριοι,

Δε θέλω να σας κουράσω άλλο. Θα κλείσω καλώντας στο βήμα τον κλινικό ψυχολόγο κ. Νίκου Παπανικολάου, και την Ψυχίατρο κα Ευτέρπη Μπαλή. Να προσθέσω μόνο, ότι στις 31 Μαρτίου – 01 Απριλίου και 07 – 08 Απριλίου θα πραγματοποιηθεί εκπαιδευτικό σεμινάριο διάρκειας 12 ωρών σε άμεση συνέχεια των όσων ακουστούν σήμερα. Το σεμινάριο θα περιλαμβάνει ενότητες με θέμα: «Αρνητικές σκέψεις», «Εναλλακτικές λύσεις», «Αρνητική κριτική», «Αποφυγή του προβλήματος». Επίσης πρέπει να σας πληροφορήσω ότι στο site του Επιμελητηρίου Ηρακλείου θα λειτουργεί blog σε συνεργασία με τον κ. Παπανικολάου και ομάδα ειδικών, στο οποίο μπορούν ν' απευθύνονται οι επιχειρηματίες προκειμένου να καταθέτουν τους προβληματισμούς τους και να ζητούν συμβουλές για τα θέματα που τους απασχολούν.

Τελειώνοντας θα επαναλάβω, εν ίδει μηνύματος, ότι κατά τα φαινόμενα η καλή διάθεση και η αισιοδοξία επηρεάζουν άμεσα το επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας και τελικά το επίπεδο της ανάπτυξης. Με άλλα λόγια, η μάχη για την έξοδο από την ύφεση και η ανάπτυξη πρέπει να κερδηθεί πρώτα στο μυαλό και την καρδιά όλων μας, και μετά στον καθαρά οικονομικό τομέα .

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.